

שם המרצה: ד"ר עינת שטיין

שם הקורס: אבחון והערכה קוגניטיבית

קוד קורס: 60-081-03

סוג הקורס: תרגיל

שנת לימודים: תשע"ט סמסטר: א' היקף שעות: 2 ש"ס.

א. מטרת הקורס:

מטרת הקורס להכשיר את המשתתפים לערוך הערכה פסיכולוגית מושכלת של ילדים, עם דגש על הערכת אינטליגנציה.

המשתתפים בקורס יכירו מודלים תיאורטיים ואמפיריים שונים לאינטליגנציה; יוכשרו להשתמש במבחנים סטנדרטים למדידתה וילמדו שיטות מתקדמות לניתוח המבחנים. המשתתפים יוכשרו לאסוף נתונים על תפקוד ודינמיקה של ילד גם באמצעים נוספים ובהם תצפית וראיון. יושם דגש על סינתיזה בין ממצאי המבחנים השונים והאינטגרציה שלהם עם נתונים שנאספו ממקורות שונים וכן תכנון התערבות מתוך הבנת הילד; כתיבת חוות דעת פסיכולוגית ומתן משוב. בנוסף יושם דגש על שיקולים חברתיים ואתיים בעריכת מבחנים.

ב. תיאור הקורס:

הקורס יתמקד בהכרת תחום האיבחון הפסיכולוגי – עם התמקדות בהערכת אינטליגנציה, תוך התייחסות להיבטים תיאורטיים, פרקטיים ואתיים.

יילמדו ויתורגלו שימוש בכלי אבחון סטנדרטיים ובעיקר WISC-IV, Bender-Gestalt II תוך הדגשת חשיבות הקשר עם הילד והתצפית לאורך תהליך האבחון. נדון במקומם של אלו כחלק ממערך איבחון שמטרתו לאפשר הבנה מקיפה ומעמיקה של המאובחן ויושם דגש על שיקולים בבחירת כלי אבחון ועל הסתכלות המשלבת את המידע וההבנות שהופקו ממקורות שונים לכלל תמונה אינטגרטיבית של ילד והמלצות התערבות תואמות.

מהלך השיעורים: הקורס מורכב משילוב של הרצאות פרונטליות עם מרכיב התנסותי, תוך שימוש בתיאורי מקרה ודיון בהם לצורך המחשת הנלמד.

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה	הערות
1.	עקרונות בבסיס הערכה פסיכולוגית בילדים; תהליך האבחון הפסיכולוגי עם ילדים: יצירת קשר, סטנדרטיזציה, התרשמות קלינית, גורמים רגשיים ומצביים המשפיעים על תפקוד בעת האבחון	Anastasi ;chap 2 Sattler (2006) ;chap. 1	
2.	עקרונות בבסיס הערכה פסיכולוגית בילדים - המשך		

3.	בנדר-גשטלט II : רציונל, עקרונות העברה, ציינון, אינדיקטורים קליניים	מדריך המבחן	העברת בנדר וציינון
4.	בנדר גשטלט II – ניתוח ממצאים		
5.	בנדר גשטלט II – ניתוח ממצאים		הגשת בנדר + ציינון (10%)
6.	WISC-IV	מדריך המבחן	העברת מבחן אינטליגנציה וציינון
7.	WISC-IV - המשך		
8.	WISC-IV – ניתוח פרופיל קוגניטיבי		הגשת מבחן אינטליגנציה מצויינן
9.	WISC-IV – ניתוח פרופיל קוגניטיבי		
10.	WPPSI-III	מדריך המבחן	
11.	ניתוח עפ"י ה CHC – תיאוריה ופרקטיקה	Flanegan .et. al	
12.	אינטגרציה של ממצאים וכתובת דו"ח אבחון	Sattler, chap 25	הגשת ניתוח מבחן אינטליגנציה (20%)
13.	אינטגרציה של ממצאים וכתובת דו"ח אבחון - המשך		
14.	מתן פידבק, סיכום		

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים:

ג. **דרישות קדם:** הקורס מותאם לתלמידי MA במגמה לפסיכולוגיה קלינית של הילד.

ד. **חובות / דרישות / מטלות:**

ההשתתפות בקורס מחייבת נוכחות ומעורבות פעילה, קריאת חומר ביבליוגרפי, קריאת המדריך לבוחן של כל מבחן ואימון בהעברתו, התנסות באבחון, ציינון, ניתוח וכתובת דוח. חובות הקורס כוללים העברה וציינון של מבחן בנדר, העברה, ציינון וניתוח של WISC-IV או WPPSI-III לילד בסיכון התפתחותי נמוך, עמידה במבחן סיכום הקורס.

ה. **מרכיבי הציון הסופי :**

1. העברה וציינון בנדר-גשטלט 2 - 10%

2. העברת מבחן אינטליגנציה וציינון שלו - עובר/לא

3. ניתוח מבחן האינטליגנציה הנל אחרי בדיקת הציינון – 40%

4. בחינת סוף קורס – 50%

ו. **רשימת קריאה:**

* חובה

Anastasi, A. (1996), *Psychological Testing* (7th edition), Macmillan Publishing *
.Company, NY

Decker SL, Allen R, Choca JP. (2006). Construct validity of the Bender-Gestalt II:
comparison with Wechsler Intelligence Scale for Children-III. Percept Mot Skills.
.2006 Feb;102(1):133-41

Kline, R.B., Snyder, J. & Castellanos, M. (1996). Lessons From the Kaufman
Assessment Battery for Children (K-ABC): Toward a New Cognitive Assessment
.Model. *Psychological Assessment*, 8 (1), 7-17

Reynolds, C. R.R. (2006). Koppitz-2. Koppitz developmental scoring system for the *
.bender gestalt test

Sattler, J.M.(2001). *Assessment of Children: Cognitive Applications*. (4th ed.). La
Mesa, CA: Sattler

Sattler, J.M. (2006), *Assessment of Children*, Jerome M. Sattler Publisher, San Diego.
Murphy & Dillon (2011). *Interviewing in Action in a multicultural world*, 4th
edition

Spreen, O., & Strauss, E. (1998), *A Compendium of neuropsychological tests*,
Administration, Norms, and Commentary, 2nd edition, Oxford University Press,
.NY

Teglaaso H & Freeman RW (1983) Rapport pitfalls of beginning testers *Journal of* *
school psychology 21 229-240

Tharinger, Finn, S.E., Hersh, Wilkinson, A., Christopher, G.B. & Tran, A. (2008).
Assessment Feedback With Parents and Preadolescent Children: A Collaborative
.Approach. Professional Psychology: Research and Practice , 39 (6), 600-609

Walker, C. E., & Roberts, M.C (1992), Handbook of Clinical Child Psychology, 2nd
edition, A Wiley-Interscience Publication, John Wiley & Sons. – Section 2:
.diagnostic Assessment of Children

ספרי הלימוד (textbooks) וספרי עזר נוספים:

ביבליוגרפיה נוספת תנתן במהלך הקורס בהתאם לסוגיות הספציפיות ולמקרים שיוצגו.